

תל אביב, ב' באדר ב, תשס"ח

9 במרץ, 2008

088S7802

לכבוד

**גב' איילין טולדנו- יו"ר ועדת הקשר של לשכת רואי
החשבון בישראל וחברי הועדה**

לכבוד

**התאגידים הבנקאיים וחכ"א
לידי החשבונאי הראשי**

הנדון: גילוי על מגזרי פעילות - מבצעי גיוס לקוחות ו/או שיווק מוצרים

רקע

1. מעת לעת, תאגידים בנקאיים עורכים מבצעים במטרה לגייס לקוחות חדשים בעלי מאפיינים מסוימים (למשל, שכירים מעל רמת הכנסה מסוימת או בעלי עושר פיננסי מסוים, עובדים השייכים לסקטור מסוים כגון: עובדי מדינה, אנשי קבע, מורים, רופאים, וכד') ו/או לשווק מוצרים. לעיתים המבצעים כוללים מתן הלוואות ללקוחות כאמור, בתנאים עדיפים על התנאים שמקבלים לקוחות דומים (מבחינת סיכון האשראי שלהם) אחרים של הבנק. במקרים אחרים מקבלים לקוחות אלו במסגרת אותם מבצעים הטבות בצורות אחרות (הנחות בעמלות, מענקים במזומן וכיו"ב), לעומת לקוחות דומים אחרים של הבנק.

2. בהוראות הדיווח לציבור המתייחסות לגילוי בדוח הדירקטוריון, לגילוי בדוח הכספי ובדוח הדירקטוריון על מגזרי פעילות, בקובץ שאלות ותשובות שהעברנו בנושא למערכת, ובהוראת שעה 696 בדבר "תיאור עסקי התאגיד הבנקאי ומידע צופה פני בדוח הדירקטוריון" קיימות דרישות גילוי מפורטות לגבי השפעות של מגזר פעילות על הדוחות הכספיים. בהתאם לדרישות גילוי אלו יש להתייחס, בין היתר, לנושאים הבאים: מבנה התחרות במגזר הפעילות ושינויים החלים בו, שינויים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו, התפתחויות בשוקים של מגזר הפעילות ושינויים במאפייני הלקוחות שלו, המוצרים והשירותים של מגזר הפעילות, פילוח הכנסות ורווחיות מוצרים ושירותים במגזר, מוצרים חדשים במגזר, ושיווק והפצה במגזר.

3. לאור מבצעים מהותיים שנערכו לאחרונה על ידי תאגידים בנקאיים, מצאנו לנכון להבהיר לתאגידים הבנקאיים ולחכ"א (להלן ביחד - תאגיד בנקאי), אשר השפעתם של מבצעים אלה בתקופות הדיווח המוצגות הינה מהותית עבורם, כי עליהם להקפיד שבדוחות השנתיים לשנת 2007 ואילך (לרבות בדוחות רבעוניים, כאשר רלוונטי) תיכלל התייחסות ברורה להשפעתם של מבצעים אלה על התאגיד הבנקאי, בהתאם להוראות הדיווח לציבור. **מהותיות המבצע תיבחן גם בהתייחס לדיווח על מגזרי הלקוחות הרלוונטיים המפורטים בביאור על מגזרי פעילות, וביחס למוצרים הכלולים במגזרים אלה.**

4. הגילוי הכמותי והאיכותי שנדרש לפי הוראות הדיווח לציבור נועד לסייע למשתמשים בדוחות הכספיים להבין טוב יותר את מידת ההשפעה של מבצעים אלה על הפעילות של התאגידים הבנקאיים ועל מגזרי הפעילות שלהם, עד כמה הם מהווים תופעה חד פעמית או פרמננטית בתקופת הדיווח, מהן ההשלכות של מבצעים אלה על התוצאות בעתיד וכד'.

5. ראוי להדגיש כי, כפי שצינו פעמים רבות בעבר, איננו סבורים שיש לכלול בדוחות לציבור מידע בדבר מבצעים כאמור, שאין להם השפעה מהותית על תקופת הדיווח המוצגות. עם זאת, כאשר תאגיד בנקאי מוצא לנכון לפרט פעילויות, שאינן מהותיות, כי הוא סבור שיש לכך חשיבות לקורא הדוח, או

שצפויות להיות מהותיות בעתיד, הוא נדרש לכלול נתונים כמותיים, וכאשר רלוונטי, להבהיר את נסיבות הגילוי של פעילות, שהיקפה אינו מהותי.

6. קיום מבצעים מהותיים לסוגים מסוימים של לקוחות יכול להעלות סוגיות הקשורות לטיפול החשבונאי הראוי בהטבות שניתנו במבצעים ללקוחות, בעלויות שבהן נשאו התאגידים הבנקאיים, ובנכסים ובהתחייבויות הקשורים (לרבות מבעלי שליטה). תאגיד בנקאי יתן גילוי לטיפול החשבונאי שננקט בסוגיות אלו, אם מהותי. בעתיד נשקול להתייחס בנפרד לסוגיות אלו.

מבצעים ללקוחות שעומדים בהגדרה של מגזר בר דיווח

7. בסעיף 7 למכתבנו מס' d5504105 מיום 19.7.05, נכללה השאלה והתשובה הבאה:

" מגזרים ייחודיים בתאגידים בנקאיים המתמחים בפעילויות מסוימות

מהו הגילוי הנדרש בבנק שבנוסף למגזרים הנ"ל, מתמחה בפעילות בתחום שונה מאלו שפורטו לעיל (לדוגמא: פיקדונות תושבי חוץ, עמותות, סקטור ציבורי, ארגוני עובדים וכד')?

עמדתנו:

הבנק יקבע את הפירוט הנדרש בביאור על מגזרי הפעילות לגבי המגזר הנוסף בהתאם למבחני המהותיות המפורטים בהוראותינו."

8. לאור האמור, תאגיד בנקאי, שעורך מבצע לגיוס סוג מסויים של לקוחות, שהשפעתו מהותית, יבחן האם כתוצאה מהמבצע, פעילותו מול סוג הלקוחות שזכאים למבצע מהווה מגזר פעילות בר דיווח, בהתאם לכללים שנקבעו בהוראותינו.

מבצעים ללקוחות שאינם עומדים בהגדרה של מגזר בר דיווח

9. אם הפעילות של התאגיד הבנקאי מול הלקוחות שזכאים למבצע, **אשר השפעתו מהותית**, אינה מהווה מגזר בר דיווח, תאגיד בנקאי יתן בדוח הדירקטוריון גילוי איכותי **וכמותי** על המבצע, אשר יאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין את השפעתו בתקופת הדיווח על תוצאות מגזר הפעילות, מגזר המוצר ו/או על התאגיד הבנקאי.

10. תאגיד בנקאי יתאר גם את ההשפעה של מבצע מהותי שתאגיד בנקאי מתחרה ערך בתקופת הדיווח המוצגות, אם התאגיד הבנקאי יודע שהוא השפיע באופן מהותי על תוצאות מגזר פעילות שלו.

11. למרות האמור לעיל, נבהיר כי חכ"א רשאיות שלא לתת פרטים הנדרשים **רק** לפי הוראה 696, כל עוד הוראה זו לא הוחלה עליהן.

בכבוד רב,

מ. שרעבי

מנהל יחידת דוחות כספיים

העתק: מר רוני חזקיהו - המפקח על הבנקים
מר אור סופר – סגן המפקח על הבנקים